

# Norges åndsliv

Av Øistein Parmann.

Det pinligste ved vår tid — for vår tid er virkelig pinlig — er dens mangel på nivå.

I vår tid — og kanskje særlig her i landet — opptrer forfattere, kunstnere og vitenskapsmenn som om der aldri skulle vært forsket eller frembragt kunst i tidligere tider. Sansen for dimensjon og kvalitet er gått i forfall. Ofte fristes man til å tro at kunnskapen om hva som er opp og hvad som er ned påmålestokken også er gått i glemmeboken. Hvorledes kunne det ellers gå til at en kjent litteraturkritiker i et stort verk om Skandinavisk kultur betegner Nordahl Griegs roman «Ung må verden ennu være» som en «mesterroman» og «førsterangs verdenslitteratur». Man må spørre seg om denne kritiker overhodet kjenner verdenslitteraturen siden han kan trekke slike sammenligninger.

Når man leser avisenes litteraturanmeldelser før jul, får man inntrykk av at vårt land har en moderne litteratur med både dybde og bredde. Selv de enkleste skriveøvelser betegnes som landevinninger for vårt litteratur. Og hvorfor ikke? Forfatterne skal jo leve, bokhandlerne skal leve, forleggerne skal leve, kritikerne skal leve og avisene skal leve av bokannonse- ne med sitater av anmeldelsene. Maskineriet må gå glattog velsmurt. Det må helst ikke fuske på noe punkt. En virkelig kritiker ville få maskineriet til å fuske. Altså la oss unngå ham.

Så bysselulles vi da inn i den tro at vi har en levende litteratur her i landet. Sannheten er den stikk motsatte. Aldri har Norge vært så fattig på åndsliv som i dag. Det var en gang Europa vendte blikket mot Norden, mot Norge. Derfra kom de myndige ord. Det er lenge siden nå. Og vi narrer oss selv hvis vi tror at vi i dag i det lange løp kan forbløffe andre enn oss selv.